

COLOANA DESPICATĂ DE SFÂNTA LUMINĂ ÎN ANUL 1579

În Sâmbăta Mare a anului 1579, potrivit cronicilor bisericești ale Cetății Ierusalimului, stăpânitorii turci au interzis Patriarhului grec și creștinilor ortodocși să intre în Biserica Învierii pentru rânduia ceremonie a Sfintei Lumini.

Scrierile care se referă la eveniment nu menționează anul exact, ci spun că, în acea perioadă, patriarh al Ierusalimului era Sofronie, patriarh al Constantinopolului era Ieremia, al Alexandriei era Silvestru, al Antiohiei era Ioachim, iar sultan al Împărăției Otomane era Murat al III-lea.

Dacă apelăm la cataloagele oficiale ale acestor patru Patriarhi constatăm că cei patru patriarhi greco-ortodocși, într-adevăr, și-au îndeplinit îndatoririle lor în a doua jumătate a secolului al XVI-lea. Iar dacă cercetăm anii patriarhatului fiecăruia și perioada corespunzătoare împărăției sultanului Murat III, atunci aflăm că singurul an comun pentru guvernarea celor cinci bărbați este anul 1579.

În Sâmbăta Mare a aceluiași an, potrivit izvoarelor scrise, un grup de soldați turci au interzis intrarea ortodocșilor în Biserica Învierii. Mulțimea credincioșilor a așteptat în curtea bisericii toată ziua, chiar și după apusul soarelui.

Curtea și intrarea Bisericii Învierii din Ierusalim,
foto

Patriarhul grec, Sofronie al IV-lea, era în primul an al patriarhatului său. Era pentru prima dată când și-a asumat săvârșirea celei mai însemnate ceremonii a anului, însă turcii l-au lipsit de acest drept legal.

Patriarhul stătea rugându-se în partea stângă a ușii bisericii, lângă o coloană. Și deodată, în timp ce deja se făcuse noapte, coloana s-a despiciat și Sfânta Lumină a izbucnit din interiorul ei. Patriarhul a aprins îndată lumânarea sa și a împărțit Sfânta Lumină credincioșilor. În câteva minute sfânta flacăra s-a întins la toți cei care se aflau acolo și curtea bisericii s-a luminat. Uimiți, păzitorii turci au deschis atunci ușile bisericii și patriarhul împreună cu mulțimea ortodocșilor s-au îndreptat sărbătorește spre Sfântul Mormânt.

Evenimentele acelei zile sunt descrise în toate așa-numitele *Proschinitare ale Ierusalimului*, care sunt niște îndrumătoare pentru închinătorii Sfințelor Locuri. Cel mai vechi dintre aceste *Proschinitare* în care se menționează despicierea coloanei, este cuprins într-un prețios manuscris care se află în Biblioteca din München. Este vorba despre Codicele Monacensis Graec care cuprinde *Proschinitarul ieromonahului Anania*. Manuscrisul a fost scris de către ieromonahul cretan Acachie în 1634 și este o copie a vechii

lucrări a ieromonahului Anania, scrisă în 1608, adică la 29 de ani după minunea pe care o descrie. Aceasta înseamnă că Anania a avut posibilitatea să adune date despre minune de la oamenii care au trăit evenimentele.

Manuscrisul din Biblioteca din München a fost editat pentru prima dată în 1890 de către Papadopulos-Kerameus în Sankt Petersburg, cu o traducere simultană în limba rusă. Potrivit consemnărilor cretanului Acachie, ieromonahul Anania povestește următoarele:

„În afara Sfintei Uși, în partea de apus, sunt trei coloane de marmură. Și din coloana din mijloc se spune că a ieșit Sfânta Lumină în vremea de demult. Și este crăpată destul de mult și se vede până astăzi. Această minune a arătat-o Dumnezeu în felul acesta: Deoarece se spune că, în vremea aceea, cei care rânduiau pe patriarh nu l-au lăsat să intre înăuntru să facă sărbătoarea Învierii după obicei. În Sâmbăta Mare, seara, patriarhul cu poporul stăteau măhniți afară în curte, având lumânările în mâinile lor. Patriarhul stătea pe tronul Sfintei Elena aproape de o coloană. Și atunci, se spune, a ieșit Sfânta Lumină din acea coloană, despre care am spus că este crăpată destul de mult. Și [Lumină] a mers în susul coloanei lângă care stătea patriarhul. Atunci s-au aprins lumânările pe care le ținea patriarhul, iar apoi a aprins și poporul, după